

JAK WESPRZEĆ OSOBY, KTÓRE CHORUJĄ NA ANOREKSJĘ?

dr Aneta Michalska, lekarz psychiatra,
Poradnia Zaburzeń Odżywiania, Centrum Terapii Dialog

Wielu z nas ma w rodzinie, wśród przyjaciół czy w pracy osoby chorujące na anoreksję lub inne zaburzenia odżywiania. Martwimy się o nie i chcielibyśmy im pomóc, ale często nie wiemy, jak to zrobić.

CZYM JEST ANOREKSJA?

Zaburzenie psychiczne polegające na:

celowym ograniczeniu przyjmowania pokarmów prowadzącym do niedostatecznej masy ciała

silnej obawie przed przytyciem, narzucaniu sobie niskiego progu masy ciała

ocenianiu siebie jako osoby otyłej; nadmiernym wpływie masy ciała na samoocenę

Głodzeniu mogą towarzyszyć: intensywne ćwiczenia fizyczne, prowokowanie wymiotów, przyjmowanie leków przeczyszczających.

JAKIE SĄ MOŻLIWE POWIKŁANIA ZDROWOTNE?

Powikłania dotyczą w zasadzie wszystkich układów, są to m.in. wyniszczenie, niskie ciśnienie tętnicze krwi, zwolniona czynność serca, zaburzenia rytmu, bóle brzucha, zaparcia, zaburzenia krzepnięcia, osteoporoza, zaniki mięśni, zaburzenia hormonalne, niedobory witamin

i mikroelementów.

Z anoreksją może współwystępować m.in. depresja, zaburzenia lękowe, nerwica natręctw, uzależnienia, samouszkodzenia, próby samobójcze.

PAMIĘTAJ!

ANOREKSJA

to **NIE** wybór lub fanaberia, z którą można sobie łatwo poradzić.

ANOREKSJA

to poważne zaburzenie psychiczne groźne dla zdrowia, a nawet życia.

ANOREKSJA

to **NIE** wyrok. Wyzdrowienie jest możliwe, ale potrzeba do tego leczenia u psychiatry, psychoterapeuty, dietetyka, a czasami nawet hospitalizacji.

Jeśli dostrzegasz poniższe objawy, możesz podejrzewać, że bliska osoba cierpi na anoreksję:

- Znaczny ubytek masy ciała
- Nadmierne zainteresowanie jedzeniem, dietą, kaloriami
- Nadmierne skupianie się na sylwetce, wadze, kształcie ciała
- Dziwne, skomplikowane rytuały związane z jedzeniem
- Sztwyne zachowania i przekonania dotyczące odżywiania
- Odmawianie spożywania wspólnych posiłków, rozdrażnienie w czasie posiłków
- Tajemniczość, chowanie jedzenia
- Częste wizyty w toalecie po posiłku
- Intensywne, długotrwałe ćwiczenia fizyczne
- Przygnębienie, drażliwość, niepokój
- Izolowanie się, unikanie towarzystwa
- Rezygnowanie z dotychczasowych zainteresowań

CO MOŻESZ ZROBIĆ?

! REAGUJ!

Nie milcz, nie udawaj, że problem nie istnieje, żeby zachować pozory dobrej atmosfery w domu.

Interweniuj jak najszybciej, ponieważ zagrożone jest życie Twojej bliskiej osoby.

Jeśli problem dotyczy osoby niepełnoletniej, zdobądź też wsparcie zaufanego dorosłego.

! ROZMAWIAJ!

Komunikacja jest bardzo ważna w rodzinie i wśród przyjaciół.

Wyraź swoje obawy bezpośrednio, szczerze, ale delikatnie i spokojnie.

! POWIEDZ, CO ZAUWAŻYŁEŚ.

Koncentruj się na objawach, a nie na wyglądzie: np. prowokowaniu wymiotów, chowaniu jedzenia, a nie na wychudzeniu, zbyt niskiej według Ciebie wadze.

! PODAJ PRZYKŁADY KILKU SYTUACJI:

np. osoba odmówiła wspólnego posiłku, ćwiczyła intensywnie.

I OPOWIEDZ, JAK SIĘ WTEDY CZUŁEŚ:

np. *Byłem zaniepokojony, że wiele razy nie zjadłaś obiadu.*

Zmartwiłam się, jak zauważyłam, że chowasz jedzenie.

Byłam przestraszona, słysząc jak wymiotujesz po kolacji.

I POWTARZAJ, ŻE ZALEŻY CI NA TEJ OSO- BIE, A NIE NA JEJ WYGLĄDZIE:

np. *Dla mnie ważny jest Twój charakter, a nie kształt bioder.*

I PODKREŚLAJ, ŻE BĘDZIESZ JĄ WSPIE- RAŁ.

Osoba cierpi z powodu swoich zaburzeń, więc będzie jej łatwiej, wiedząc, że nie jest sama w tej walce.

I POMÓŻ ZNALEŹĆ ODPOWIEDNIE MIEJ- SCE, W KTÓRYM MOŻNA SIĘ LECZYĆ ORAZ KOGOŚ - LEKARZA, TERAPEUTĘ – KTO ZAJMUJE SIĘ TYM PROBLEMEM.

Dla osoby dotkniętej anoreksją ważna jest już sama chęć, gotowość niesienia przez kogoś pomocy - to pokazuje, że Tobie zależy.

Pamiętaj, że nie każdy lekarz i psycholog zajmuje się zaburzeniami odżywiania, wielu specjalizuje się w zupełnie innych problemach. Warto, żeby osoba trafiła „w najlepsze ręce”.

I ZAPROPONUJ, ŻE PÓJDZIESZ RAZEM Z BLISKĄ OSOBĄ NA WIZYTĘ.

Wizyta u psychiatry lub psychologa, zwłaszcza pierwsza, może być bardzo stresująca. Pomocną będzie obecność, wsparcie drugiej osoby w poczekalni.

Jeśli będzie chciała, możesz z nią wejść do gabinetu - Twoje spostrzeżenia mogą się okazać bardzo cenne dla specjalisty.

I NIE DAJ SIĘ WCIĄGNAĆ W DYSKUSJE O WYGLĄDZIE, NP. GDY PYTA, JAK WYGLĄDA, INICJUJ ROZMOWY NA INNE TEMATY.

Nie ulegaj obietnicom zmiany, manipulacjom.

Nie możesz pomagać tej osobie w utrzymaniu zachowań chorobowych np. nie pomagaj jej w zdobywaniu środków przeczyszczających.

Takie postępowanie jest szkodliwe i opóźnia czas zgłoszenia się do specjalisty.

I ZWIĘKSZ SWOJĄ WIEDZĘ NA TEMAT ZABURZEŃ ODŻYWIANIA.

Korzystaj z wiarygodnych źródeł publikowanych przez specjalistów (książek, broszur, artykułów, webinarów). Wiedza przekazywana w ten sposób jest fachowa, aktualna, a przedstawiona w przystępny sposób. Nie musisz czytać literatury specjalistycznej. Nie czytaj forów promujących szkodliwe zachowania (tzw. „pro-ana”) – są one szkodliwe, a nawet niebezpieczne.

I INFORMUJ OSOBE O ZDROWOTNYCH KONSEKWENCJACH ZBYT NISKIEJ MASY CIAŁA.

Nie chodzi o to, żeby ją straszyć, ale żeby podkreślić powagę sytuacji, przyczyny Twojego zaniepokojenia.

I BĄDŹ PRZYGOTOWANY, ŻE TA OSOBA MOŻE ODMÓWIĆ LECZENIA.

Wiele osób z anoreksją ma co najwyżej mieszane uczucia co do terapii. Nie dostrzegają problemu, nie zdają sobie sprawy z poważnych konsekwencji, na początku chorowania może nawet im się wydawać, że czują się lepiej.

I NALEGAJ NA LECZENIE, ZACHĘCAJ.

Nie poddawaj się. Bądź wytrwała.

I NIE DAWAJ PROSTYCH RAD.

np. Wystarczy tylko więcej jeść.

I NIE OSKARŻAJ. NIE KRYTYKUJ.

Formułuj zdania w pierwszej osobie (np. Jestem zaniepokojony, bo przestałeś jeść śniadania.), a nie zaczynaj od „ty” (np. Musisz jeść śniadania! Robisz źle!).

I NIE UDAWAJ, ŻE NIE MA PROBLEMU.

Nie obwiniaj się o wystąpienie zaburzenia (anoreksja ma wieloczynnikowe podłoże).

I BĄDŹ CIERPLIWY.

Pamiętaj, że leczenie NIE jest ani krótkie ani łatwe.

Nie oczekuj natychmiastowych efektów.

Leczenie może być długie, skomplikowane, frustrujące.

Wymaga współpracy wielu specjalistów (psychiatra, psychoterapeuta, dietetyk, lekarze różnych specjalności - internista, pediatra, kardiolog itp.).

Potrzebna jest pomoc i wsparcie rodziny, przyjaciół.

Poprawa lub wyleczenie jest możliwe.

Źródła: ICD-10; DSM-5; National Eating Disorders Association; Handbook of Assessment and Treatment of Eating Disorders; Zaburzenia odżywiania. Poradnik dla rodziców i bliskich.

NZO Centrum Terapii DIALOG to wysokospecjalistyczna przychodnia psychiatryczno-psychologiczna. W ciągu 14 lat przyjęliśmy ponad 100 000 pacjentów.

Łączymy siły **ponad 200 doświadczonych specjalistów** – lekarzy psychiatrów, neurologów i psychologów-psychoterapeutów – aby dokładnie diagnozować i profesjonalnie pomagać i leczyć.

Zapewniamy pomoc w przychodniach w Warszawie oraz on-line lub telefonicznie Pacjentom z całej Polski przez 7 dni w tygodniu.

Dzięki szerokiemu doświadczeniu naszych specjalistów prowadzimy **Poradnie Specjalistyczne** w różnorodnych, wąskich obszarach - m.in. **w leczeniu zaburzeń odżywiania, zaburzeń snu, depresji, uzależnień czy przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu.**

W ramach Dialogu działa Centrum Psychoterapii. Pacjenci mają możliwość skorzystania z **bezpłatnego indywidualnego doboru psychoterapeuty** - doradca dobiera specjalistę posiadającego największe doświadczenie w problemach, z którymi zgłasza się pacjent.

Dzięki **ściśle i bezpośredniej współpracy między psychoterapeutami a lekarzami psychiatrami** nasi Pacjenci mają zapewnioną **kompleksową opiekę.**

Przez 14 lat działalności wypracowaliśmy **autorskie procedury**, które pozwalają nam zapewnić pacjentom **najwyższą jakość obsługi** - od momentu pierwszego kontaktu.